

Projekt

z dnia 18 grudnia 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR LV....2023
RADY GMINY NIEGOSŁAWICE**

z dnia 28 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Niegosławice na lata 2024-2026.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) art.4¹ ust.1, 2,2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Niegosławice na lata 2024-2026, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Niegosławice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Arkadiusz Szlachetko

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla Gminy Niegosławice
na lata 2024-2026**

WPROWADZENIE

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, a także całe społeczeństwo.

„Uzależnienie jest to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi, które były charakterystyczne dla danej osoby. Jest to zespół określonych objawów i zachowań, wywołanych nieopartym pragnieniem przyjmowania substancji psychoaktywnych (głód psychiczny). Uzależnienie może rozwinąć się w wyniku używania substancji psychoaktywnych. Uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależnienie jest przewlekłą chorobą centralnego układu nerwowego, która charakteryzuje się okresami remisji (abstynencji) i nawrotów. Uzależnienie prowadzi do powstania wielu szkód, min. : somatycznych, psychicznych, społecznych. Uzależnienie od narkotyków, określane także terminem "narkomania,, charakteryzuje się przymusem przyjmowania środka odurzającego przez uzależnionego. Środek ten powoduje uzależnienie psychiczne i fizyczne przez co narkoman odczuwa wewnętrzny przymus zwiększania dawek przyjmowanych środków psychoaktywnych.

Od niedawna wyróżnione są nie tylko uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, leków, narkotyków i dopalaczy), ale również uzależnienia behawioralne związane z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności m. in. zakupoholizm, pracoholizm, hazard, siecioholizm, granie w gry komputerowe, seksoholizm czy obsesyjne i kompulsywne przejadanie się, uprawianie ćwiczeń fizycznych. " Uzależnienie od zachowań/czynności (czyli uzależnienie behawioralne) obejmuje objawy związane z zachowaniem, poznawcze i czasami fizjologiczne, które rozwijają się po wielokrotnym powtarzaniu określonych czynności i zazwyczaj charakteryzują się silną potrzebą powtarzania tych czynności, trudnościami z kontrolowaniem ich wykonywania, uporczywym powtarzaniem pomimo szkodliwych następstw, przedkładaniem tych zachowań ponad inne zajęcia i zobowiązania, zwiększoną tolerancją, a także występowaniem zespołu przykrych objawów (rozdrażnienie, złość, agresja itp.) przy próbach zaprzestania lub ograniczenia tych zachowań."

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), a zadania własne gminy tj. prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, **oraz uzależnieniom behawioralnym**, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

Ponadto art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. rok 2020, poz. 2050 ze zm.) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, jako zadania własnego gminy, które obejmuje następujące przedsięwzięcia:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;

2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów;

4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposoby realizacji zadań zawartych w programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Realizacja powyższych zadań będzie prowadzona na terenie gminy Niegosławice w postaci uchwalonego przez Radę Gminy Gminnego programu na lata 2024 – 2026.

DIAGNOZA

Szkodliwe używanie alkoholu oraz narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne; naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia popytu i podaży środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Działania te powinny być realizowane na poziomie regulacji prawnych i działań lokalnych.

W celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych przeprowadzono diagnozę problemów społecznych. Badaniem objęto przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności. Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu ilościowej metodologii badań. Badaniem zostały objęte dwie grupy:

- dorośli mieszkańcy (52 osoby, w tym 67% K i 33% M)

- uczniowie (71 osób, w tym 69% Dz i 31% Ch)

Poniżej podsumowanie badania diagnozującego aktualne problemy społeczne:

PROBLEM ALKOHOLOWY - uczniowie

32% odsetek uczniów, którzy sięgnęli po alkohol.

14% odsetek uczniów, którzy pili alkohol więcej niż jednokrotnie.

11% odsetek uczniów, którzy pili alkohol 3 razy lub więcej w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie.

32% odsetek uczniów uznających alkohol za łatwy do zdobycia w swojej miejscowości.

19% odsetek uczniów oceniających alkohol za nieszkodliwy, w małym stopniu szkodliwy lub nie mający w tym zakresie wiedzy.

PROBLEM ALKOHOLOWY - dorośli mieszkańcy

38% odsetek dorosłych mieszkanców spożywających alkohol.

4% odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol z dużą częstotliwością (codziennie i kilka razy w tygodniu)

10% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy wykonywali obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu.

8% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy prowadzili pojazd pod wpływem alkoholu.

44% odsetek dorosłych mieszkańców twierdzących, że picie alkoholu w ciąży nie ma wpływu na rozwój dziecka i deklarujących brak wiedzy na ten temat.

PROBLEM NIKOTYNOWY

30% uczniowie, którzy palili papierosy.

27% uczniowie, którzy palili e-papierosy.

27% uczniowie oceniający papierosy za łatwo dostępne na terenie swojej miejscowości.

31% uczniowie oceniający e-papierosy za łatwo dostępne na terenie swojej miejscowości.

4% odsetek dorosłych mieszkańców palących papierosy codziennie.

0% odsetek dorosłych mieszkańców palących e-papierosy codziennie.

6% odsetek dorosłych mieszkańców, wypalających dziennie powyżej 16 sztuk papierosów.

23% odsetek dorosłych mieszkańców, oceniających papierosy jako mało szkodliwe i nieszkodliwe.

17% odsetek dorosłych mieszkańców, oceniających e-papierosy jako mało szkodliwe i nieszkodliwe.

PROBLEM NARKOTYKOWY

7% odsetek uczniów, którzy sięgali po narkotyki lub dopalacze.

8% odsetek uczniów oceniających narkotyki jako łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

10% odsetek uczniów oceniających dopalacze jako łatwe do zdobycia na terenie swojej miejscowości.

13% odsetek uczniów oceniających narkotyki jako nieszkodliwe lub deklarujących brak wiedzy w tym zakresie.

12% odsetek uczniów oceniających dopalacze jako mało szkodliwe, nieszkodliwe lub deklarujących brak wiedzy w tym zakresie.

14% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy sięgali po narkotyki lub dopalacze.

13% odsetek dorosłych mieszkańców, oceniających dopalacze jako mało szkodliwe i nieszkodliwe.

15% odsetek dorosłych mieszkańców, oceniających narkotyki jako nieszkodliwe.

PROBLEM PRZEMOCY

30% odsetek uczniów deklarujących doświadczenie przemocy.

32% odsetek uczniów deklarujących stosowanie przemocy.

61% odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy między uczniami.

14% odsetek uczniów, którzy doświadczyli przemocy ze strony rówieśników.

13% odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących doświadczenie przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

27% odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej.

29% odsetek dorosłych mieszkańców oceniających pozytywnie stosowanie kar fizycznych wobec dzieci lub wykazujących brak wiedzy w tym temacie.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

82% odsetek uczniów, którzy najczęściej korzystają z telefonu komórkowego.

25% odsetek uczniów, którzy w ciągu dnia poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych powyżej 5 godz.

30% odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry na pieniądze.

52% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy codziennie korzystają z urządzeń elektronicznych i internetu.

29% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy w ciągu dnia poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych powyżej 5 godz.

38% odsetek dorosłych mieszkańców, którym zdarza się kupić więcej rzeczy niż początkowo przewidywali oraz które przekraczają ich możliwości finansowe.

63% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy na co dzień nie przestrzegają zbilansowanej diety.

40% odsetek dorosłych mieszkańców, którzy kontrolują swoją wagę przez intensywne ćwiczenia i restrykcyjną dietę.

Uzależnienia dość często występują równolegle, mogą mieć podobne przyczyny i zbliżone konsekwencje. Ze względu na rozległość i złożoność problemów występujących wśród osób używających substancje psychoaktywne, uzależnionych behawioralnie oraz zagrożonych tymi uzależnieniami system udzielania pomocy musi obejmować wiele elementów mających na celu zwiększenie zdolności osób do utrzymania abstynencji, poprawę umiejętności rozwiązywania problemów osobistych, prowadzenia zdrowego stylu życia oraz redukcji zaburzeń somatycznych i psychicznych. Istotą programów musi być długofalowe działanie na rzecz zmiany nawyków i utrwalania prawidłowych wzorców zachowań i funkcjonowania w życiu społecznym, a nie tylko czasowa, potencjalna zmiana.

1. Diagnoza problemowa

W 2022 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wszczęła 3 postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Do Sądu Rejonowego w Żaganiu wystosowała 1 wniosek o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu, natomiast 2 osoby skierowano na badania psychologiczno-psychiatryczne do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W 2023 roku Komisja wszczęła 3 postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Do Sądu Rejonowego w Żaganiu wystosowała 1 wniosek o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu, natomiast 2 osoby skierowano na badania psychologiczno-psychiatryczne do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

2. Diagnoza zasobowa

- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dz. uzależnień w Niegosławicach.
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3. Rynek alkoholowy

Uchwała Rady Gminy określa maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaży napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży:

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wg. zawartości alkoholu								
Poza miejscem sprzedaży				W miejscu sprzedaży				
do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow. 18%	razem	do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow. 18%	razem	ogółem
16	16	16	48	4	4	4	12	60

W 2022 r. ilość zezwoleń na sprzedaży i podawanie napojów alkoholowych wynosiła odpowiednio:

Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych wg. zawartości alkoholu								
Poza miejscem sprzedaży				W miejscu sprzedaży				
do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow. 18%	razem	do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow. 18%	razem	ogółem

8	8	8	24	0	0	0	0	24
---	---	---	----	---	---	---	---	----

W 2023 r. ilość zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych wynosiła odpowiednio:

Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych wg. zawartości alkoholu								
Poza miejscem sprzedaży				W miejscu sprzedaży				ogółem
do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow. 18%	razem	do 4,5%	od 4,5% do 18%	pow. 18%	razem	
8	9	8	25	0	0	0	0	25

Wpływy z opłat za zezwolenia ogółem:

- 2022 r. - 86 088,95 zł. opłata za sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml (tzw. Małki).
- 2023 r. - 77 050,64 zł opłata za sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml (tzw. Małki).

4. Pomoc Społeczna

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz liczba prowadzonych Niebieskich Kart

Lp.	Lata	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart
1.	2022	24	15
2.	2023	29	9

Rozdział 1.

Cele programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Niegosławice na lata 2024-2026 określa cele, które uwzględniają również cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia:

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami na terenie gminy oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących.
- 2) Wdrożenie form profilaktyki kierowanej, w szczególności do dzieci i młodzieży.
- 3) Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.
- 4) Zmiana postaw i postępowania członków społeczności lokalnej wobec problemów uzależnień.
- 5) Zmniejszanie naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
- 6) Zwiększanie wiedzy w szczególności dzieci, młodzieży i dorosłych z zakresu problemu uzależnień.
- 7) Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.
- 8) Wzmacnianie kompetencji członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, służby zdrowia w zakresie profilaktyki uzależnień, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie.
- 9) Wspieranie środowisk anonimowych alkoholików.

Rozdział 2.

Adresaci programu

Adresatami Gminnego programu są mieszkańcy gminy Niegosławice – dzieci, młodzież, dorośli, w tym seniorzy. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych bądź **zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi**. Program adresowany jest także do osób pijących alkohol i używających narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy; uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne); utrzymujących abstynencję i współuzależnionych (działania wspierające).

Rozdział 3.

Instytucje działające w obszarze realizacji programu

Bezpośrednią odpowiedzialność za koordynowanie i realizację zadań programu ponosi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Wójcie Gminy Niegosławice.

W realizacji zadań uczestniczą:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 3) Policja.
- 4) Placówki oświatowe.
- 5) Gminne Centrum Kultury.
- 6) Punkt Informacyjno - Konsultacyjny ds. uzależnień.

Rozdział 4.

Termin realizacji zadań i ich wdrażanie

Realizacja zadań objętych Gminnym Programem została zaplanowana na lata 2024 – 2026. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych. Proces wdrażania Gminnego programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim ujętych, promocji i społecznej komunikacji.

Rozdział 5.

Źródła finansowania

Podstawowym źródłem finansowania Gminnego programu są środki pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Podczas realizacji Gminnego programu, gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Finansowanie Gminnego programu zostało ujęte w budżecie gminy Niegosławice.

Opłaty od "małpek"

Od 1 stycznia 2021 r. hurtownicy popularnych "małpek" (napoje alkoholowe o objętości mniejszej niż 300 ml) są zobowiązani do wnoszenia specjalnej opłaty. Przy czym obowiązek ten dotyczy hurtowni zaopatrujących punkty sprzedaży detalicznej posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Są to przede wszystkim sklepy czy stacje benzynowe prowadzące sprzedaż alkoholu. Obowiązki związane z opłatami nie dotyczą sprzedawców alkoholu przeznaczonego do spożycia na miejscu (np. w pubach czy restauracjach).

Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Rozdział 6.

Zasady funkcjonowania wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Udział członków komisji w organizowanych szkoleniach celem podniesienia kompetencji zawodowych.
- 2) Za pracę w Komisji jej członkowie otrzymują wynagrodzenie w formie ryczałtu miesięcznego w wysokości:
 - a) Przewodniczący Komisji - 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę.
 - b) Z-ca przewodniczącego - 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę, w razie nieobecności Przewodniczącego Komisji (w przeciwnym wypadku tak jak każdy członek Komisji).
 - c) Członkowie Komisji – 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalone w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r., poz. 2207).

- 3) Wynagrodzenie nie przysługuje Członkom Komisji w miesiącach, w których nie odbywają się posiedzenia Komisji.
- 4) Podstawą do wypłaty wynagrodzeń dla Członków Komisji jest lista obecności.
- 5) Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie na podstawie list wypłat, przelewem na wskazane przez Członka Komisji konto bankowe.

Rozdział 7.

Harmonogram realizacji zadań programu

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz dla osób doznających przemocy w rodzinie.

- 1) Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne zajmujące się problemami uzależnień: prowadzenie terapii, organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych w tym warsztaty i treningi, pomoc i wsparcie psychologiczne.
- 2) Kontynuacja działalności punktu ds. uzależnień działającego przy Urzędzie Gm. w Niegosławicach zgodnie z kryteriami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia. Motywowanie osób z problemem uzależnienia do zmiany trybu życia.
- 3) Wydatkowanie środków na bieżące potrzeby punktu: doposażenie pomieszczenia w meble i sprzęt, zakup artykułów biurowych i środków czystości.
- 4) Informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez udzielanie porad i terapii przez terapeutów uzależnień z dostępnością dla osób niepełnosprawnych zgodnie z koncepcją Narodowego Programu Zdrowia.
- 5) Finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.
- 6) Współpraca z ośrodkami wzajemnej pomocy dla osób uzależnionych- poradniami odwykowymi, policją, służbą zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej.

II. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem od alkoholu, narkomanii, uzależnień behawioralnych - pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno-motywujących wobec osób uzależnionych do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.
- 2) Przekazywanie informacji społeczno-prawnych przez pedagogów szkolnych i nauczycieli.
- 3) Udostępnianie materiałów informacyjnych o tematyce uzależnień oraz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie w ramach edukacji zdrowotnej zawartej w Narodowym Programie Zdrowia.
- 4) Zagospodarowanie czasu wolnego w miejscach zamieszkania dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami, jak również prawidłowo funkcjonujących poprzez organizację zajęć artystycznych, sportowych, ruchowych, festynów (w tym zakup nagród w ramach przeprowadzonych konkursów z tematyki uzależnień).
- 5) Wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej (w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień) w świetlicach wiejskich poprzez finansowanie ich bieżącej działalności (szkolenie opiekunów, zaopatrzenie w niezbędne materiały do prowadzenia zajęć, doposażenie w niezbędny sprzęt, meble).
- 6) Prowadzenie w szkołach, przedszkolach działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli oraz spotkań terapeutycznych).
- 7) Organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
- 8) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającym w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych.

- 1) Współpraca ze szkołami, przedszkolami, Gminnym Centrum Kultury, Klubem Seniora, bibliotekami, świetlicami wiejskimi i stowarzyszeniami w zakresie realizacji problematyki zapobiegania uzależnieniom i promowania zdrowego stylu życia poprzez:
 - finansowanie i realizacja programów profilaktycznych, warsztatów dla dzieci i młodzieży, spektakli profilaktycznych, turniejów sportowych, itp.,
 - wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia,
 - tworzenie warunków zaspakajania potrzeb kulturalnych (kino, występy muzyczne, konkursy),
 - stworzenie możliwości dzieciom i młodzieży spędzania wolnego czasu poprzez uprawianie sportu, udział w imprezach i zajęciach rekreacyjno-kulturalnych, sportowych (turnieje profilaktyczne, pozalekcyjne zajęcia sportowe itp.), które mają na celu kształtowanie właściwych postaw,
 - organizowanie, finansowanie konkursów z nagrodami dotyczących wiedzy o uzależnieniach, zakup niezbędnych materiałów do prowadzenia tych zadań,
 - wspieranie uczniowskich klubów sportowych w ramach zajęć pozalekcyjnych,
 - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest opóźnienie inicjacji alkoholowej dziecka, przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- 2) Wdrażanie ogólnopolskich kampanii profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa oraz zdrowia np. Postaw na rodzinę, Przeciw pijanym kierowcom, Zachowaj trzeźwy umysł.
- 3) Realizowanie innych, alternatywnych form profilaktyki uzależnień integrujących społeczność lokalną, promujących zdrowy styl życia bez używek (profilaktyczne festyny rodzinne, turnieje profilaktyczne, konkursy, imprezy integracyjne, spotkania itp.). Zakup materiałów na organizację wolnego czasu promującego zdrowy styl życia, zakup nagród za udział w konkursach profilaktycznych.
- 4) Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, plakatów, literatury itp.) na potrzeby szkół, edukacja rodziców.
- 5) Podnoszenie kompetencji nauczycieli, pedagogów szkolnych, członków zespołu interdyscyplinarnego w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.
- 6) Organizowanie szkoleń sprzedawców w ramach zadania regulacyjnego i zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

- 1) Współpraca z podmiotami zajmującymi się statutowo rozwiązywaniem problemów uzależnień:
 - finansowanie zadań podejmowanych przez instytucje, stowarzyszenia związane z profilaktyką i pracą z grupami ryzyka, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, terapią i rehabilitacją osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
 - propagowanie trzeźwego trybu życia oraz zagospodarowanie czasu wolnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- 2) Finansowanie bieżącej działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: - wypłata wynagrodzenia członkom komisji, szkolenia, konferencje, zwrot kosztów podróży poniesionych również podczas przeprowadzenia kontroli punktów sprzedaży, - podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA poprzez udział w szkoleniach, naradach, konferencjach oraz pokrywanie kosztów wraz z kosztami przejazdu, - wydatkowanie środków na bieżące potrzeby: zakup artykułów biurowych, doposażenie pomieszczenia komisji.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

Występowanie członków GKRPA przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w stosunku do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych nieprzestrzegających ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dot. reklamy alkoholu oraz sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim lub nietrzeźwym, a także sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.

VI. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- 1) Prowadzenie wizji lokalnych w celu zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Prowadzenie kontroli sklepów i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania przepisów prawnych, kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Niegosławice na lata 2024-2026

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii także należy do zadań własnych gminy. W myśl art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem w/w programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Program, o którym mowa powyżej, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

W związku z powyższym prosi się o przyjęcie w/w projektu uchwały.

Sporządził:

Główny Specjalista

J. Tarłowska

Z UP. WIOJTA
mgr Małgorzata Sokółowska
Z UP. WIOJTA